

1.1 Je moet keuzes maken

Behoeften = alles wat je nodig hebt of graag wilt hebben (wensen)

- Primaire behoeften = noodzakelijke behoeften om in leven te blijven
- Secundaire behoeften = luxe behoeften om het leven aangenaam te maken

Prioriteiten = behoeften op volgorde van belangrijkheid zetten

Middelen = tijd, geld en bezittingen

Schaars = behoeften die je alleen kan vervullen door middelen op te offeren

Vrije goederen = behoeften die je kan vervullen zonder middelen op te offeren

Dilemma behoeften / middelen

Je hebt meer behoeften dan middelen, dus stel je prioriteiten om die behoeften te bevredigen die belangrijk voor jou zijn.

Producten = goederen (materieel) & diensten (immaterieel)

Commercieel = verkopen om winst te maken

Doelgroep = een groep consumenten waar een producent zich op richt om zijn producten aan te verkopen

Jongeren zijn een interessante doelgroep voor producten omdat

- Veel vrij besteedbaar geld
- Beïnvloeding koopgedrag gezin
- Trouw aan merk of bedrijf

Verandering consumentengedrag door

- Commerciële beïnvloeding
- Sociale behoeften
- Leeftijd
- Inkomen
- Tijd waarin je leeft
- Technologische ontwikkelingen
- Kennis van producten

Marketing = verkoopkunde, manieren waarop een producent probeert zijn producten te verkopen

Marketingmix / instrumenten

- Productbeleid = kenmerken van het product of de verpakking
- Prijsbeleid = bepaling van de verkoopprijs van het product
- Plaatsbeleid = bepaling van de verkooppunten / plaats van het product
- Promotiebeleid = product onder de aandacht brengen bij consument
- Personeelsbeleid = uitstraling van het personeel
- Presentatiebeleid = bepaling van de uitstraling van het product

1.2 Hoe rijk voel je je?

Welvaart = de mate waarin je in je behoeften kunt voorzien door het wel opofferen van middelen

Welvaart neemt toe door

- Kopen van producten
- Zelfvoorziening
- Collectieve voorzieningen (producten van de overheid)
- Stijging bbp / nationaal inkomen

Welzijn = de mate waarin je in je behoeften kunt voorzien door het niet opofferen van middelen

Bbp = bruto binnenlands product, de totale waarde van alle geproduceerde producten in een land

$$\text{Verandering \%} = \frac{\text{nieuw} - \text{oud}}{\text{oud}} \times 100$$

Inkomensvormen

- Arbeid = arbeid als tegenprestatie: loon / salaris, winst
- Bezit = bezit als tegenprestatie: rente, huur, pacht, winst & dividend
- Overdrachten = zonder tegenprestatie, zoals uitkering, zakgeld, kleedgeld

Inkomen in natura = loon in de vorm van producten

Inkomensverschillen

- Leeftijd
- Opleiding
- Ervaring
- Prestatie
- Verantwoordelijkheid
- Zwaarte
- Vraag naar

Personele inkomensverdeling = de verdeling van het totale inkomen in een land over de inwoners

- Gelijke verdeling = iedere inwoner verdient evenveel (diagonaal)
- Ongelijke verdeling = er is een verschil tussen rijk en arm (curve)

Nationaal inkomen = de totale waarde van alle inkomsten in een land

$$\text{Nationaal inkomen per hoofd van de bevolking} = \frac{\text{nationaal inkomen}}{\text{bevolking}} \times 100$$

1.3 De prijzen rijzen de pan uit!

Koopkracht = de hoeveelheid producten die je met je inkomen kunt kopen,

Invloed op koopdracht

- Hoogte van je inkomen
- Hoogte van de prijzen (inflatie)

Koopkracht blijft gelijk	Koopkracht stijgt	Koopkracht daalt
Inkomen stijgt % evenveel als de prijs	Inkomen stijgt % meer dan de prijs	Prijs stijgt % meer dan je inkomen
Inkomen daalt % evenveel als de prijs	Inkomen daalt % minder dan de prijs	Prijzen daalt minder dan je inkomen

Inflatie = algemene prijsstijging van producten

Deflatie = algemene prijsdaling van producten

Nominaal inkomen = het inkomen in euro's

Reëel inkomen = koopkracht van je inkomen (verrekening met inflatie)

RIC = verandering reëel inkomen in %

NIC = verandering nominaal inkomen in %

PIC = verandering prijs (inflatie) in %

$$RIC = NIC - PIC$$

Prijscompensatie = loonstijging gelijk aan de inflatie

Loon-prijsspiraal = loonstijging → inflatie → loonstijging → inflatie enz.

Oorzaken van inflatie

- Hogere lonen van werknemers
- Hogere grondstofprijzen van producten
- Hogere vraag van consumenten naar producten
- Hogere belasting of heffing op producten

ECB = Europese Centrale Bank, heeft als taak om de inflatie te beïnvloeden door de rente te veranderen

Rente verhogen	Rente verlagen
Lenen wordt duur / sparen levert meer op → consumenten gaan minder kopen / vraag naar producten daalt → inflatie daalt	Lenen wordt goedkoop / sparen levert minder op → consumenten gaan meer kopen → vraag naar producten stijgt → inflatie stijgt

1.4 Het boodschappenmandje van het CBS

CBS = Centraal Bureau voor de Statistiek, houdt in opdracht van de overheid de ontwikkeling bij van alle prijzen van producten in Nederland

Consumentenprijsindexcijfer = cpi, een indexcijfer dat de ontwikkeling van de consumentenprijzen weergeeft (inflatie / deflatie)

Indexcijfer = een procentuele verandering zien ten opzicht van een afgesproken periode

- Basisjaar = de afgesproken periode waarmee je vergelijkt, basisjaar = 100
- Samengesteld = samengesteld uit verschillende artikelgroepen
- Gewogen = als iedere artikelgroep een andere weging heeft
- Ongewogen = als iedere artikelgroep even zwaar weegt

$$\text{Indexcijfer} = \frac{\text{waarde jaar Y}}{\text{waarde basisjaar}} \times 100$$

$$\text{Samengesteld ongewogen indexcijfer} = \frac{\text{SOM van alle indexcijfers}}{\text{aantal indexcijfers}}$$

$$\text{Samengesteld gewogen indexcijfer} = \frac{\text{indexcijfer A} \times \text{weging} + \text{indexcijfer B} \times \text{weging}}{\text{SOM van alle wegingsfactoren}}$$